

Genel Başkanın Mesajı / *Message of the Chairman*

52. Kütüphane Haftası Açılış Konuşması

52nd Library Week Opening Speech *

Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım, Basınıımızın Seçkin Temsilcileri **Kütüphane ve İnsan** ana teması ile kutlayacağımız 52. Kütüphane Haftası'nın açılışına hoş geldiniz. Hepinizi, saygıyla selamlıyorum.

Değerli Konuklar

Bu yılki Kütüphane Haftası temasından hareketle, hafta programını hazırlayan komite olarak; kütüphanelerin insan yaşamındaki yeri nedir? Ya da edebiyatı, sanatı ve kitapları insan yaşamından çıkartırsak geriye ne kalır? Soruları üzerine hep birlikte düşünelim istiyoruz. Son yıllarda coğrafyamızda yaşanan savaşlar nedeniyle, ülkemiz adeta göçmen akınına uğradı. İnsanın her koşulda, bilgiye ihtiyaç duyduğu savından hareketle, 52. Kütüphane Haftasında göçmenlerin günlük yaşamlarında ihtiyaç duydukları bilgiye ulaşma konusunda karşılaştıkları sorunları tartışacağız. Takdir edersiniz ki mülteciler, yeni bir ülkede yabancı bir kültür ve dil ortamında, büyük zorluklarla karşı karşıya kalıyorlar. Kütüphaneler, mültecilerin hayatını kolaylaştırmak için çokdilli materyal sağlama hizmeti sunmalarının yanı sıra, mültecilerin yaşadıkları şehrin insanlarıyla karşılaşmalarına, iletişim kurmalarına ve yeni ortamlarını tanımalarına katkıda bulunulabilirler. Ülke olarak “Mülteci” gerçekliliğini kabul ederek, “Yabancılaşma Aşmak” adına, siyasi ve hukuki tedbirlerin yanı sıra günlük yaşantımızı da yeni gerçekliliğe göre şekillendirmeliyiz. Bu aşamada kütüphaneciler olarak bize düşen görev; özellikle halk kütüphanelerimiz aracılığıyla Türk ve mülteci gençleri bir araya getirerek, kültürel entegrasyona katkı sağlayabiliriz. Günümüz kütüphaneleri, temel işlevlerinin yanı sıra farklı şekillerde de toplumlarını destekliyorlar. Hepimizi etkileyen siyasi kriz veya sivil kargaşa ve hatta kişisel kriz zamanlarımızda olsun, kütüphaneler konfor, güvenlik ve uzlaşma mekanları olarak, insanlar için umut yerleri olabilirler.

Değerli Konuklar,

Son dönemde ülkemizde yaşanan terör olayları hepimizi derinden üzmekte ve yaralamaktadır. Günlük yaşamımızda yokluğundan yakındığımız toplumsal diyalogu, başlatma ve geliştirme yolunda kütüphanelere ve biz kütüphanecilere de görev düşüğünü düşünmekteyiz. Kütüphaneler; halkın, her türlü ortamdaki bilgiye engelsiz bir biçimde erişimini sağlayarak, toplumun demokratikleşmesine katkı sağlayan kurumlar olmanın yanı sıra, farklı görüşteki kitapları yan yana bulundurarak, halka aradığı kitabın yanında ona ters gelen düşünceleri de görme alışkanlığı kazandırarak toplumsal barışa katkı sağlarlar. Kütüphaneler vatandaşlar ile bilgiyi üretenler arasındaki “bilgi düzeyi” farkının azaltılması konusunda önemli bir işlev üstlenerek, düşünce özgürlüğü ve demokrasinin gelişimine katkı sağlarlar. Bunu sağlamak elbette sadece kütüphanelerin görevi değildir ancak kütüphaneler,

* Opening speech of the 52nd Library Week given at Ankara University.

tarafsızlık yükümlülükleri gereği, doğru bilgiyi sunma görevini, hükümetlere bağımlı ya da ekonomik baskı altındaki medya kuruluşlarından, çok daha iyi yerine getirirler.

Değerli Konuklar,

Dünya klasikleri arasına giren *Fahrenheit 451* romanının önsözünde “bugün artık kitap yakılmıyor” diye yazılmış, ancak bildiğiniz gibi geçtiğimiz yıl ülkemizde yaşanan toplumsal olaylarda, Kırşehir’de Gül Kitabevi ve Siirt İl Halk Kütüphanesinden sonra Şırnak İl Halk Kütüphanesi de yakılmıştır. Ortak kültürel mirasımız olan, kültür merkezlerimizin ve kütüphanelerimizin her ne nedenle olursa olsun yok edilmeye çalışılması, insanlığa yapılacak en büyük kötülüktür. En son Irak savaşında olduğu gibi emperyalist savaşlarda gördüğümüz bu görüntülerin, ülkemizde yaşanmış olması utanç vericidir. Bu utanç yetmez gibi daha geçen hafta Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Bülent Arı’nın bir televizyon programında söylediği **“bizde de şimdi okuma oranı arttıkça beni afakanlar basıyor. Ben daha çok cahil ve okumamış, tahsilsiz kesimin ferasetine güveniyorum bu ülkede”** dediği bir ülkede **kitabı ve ekmeği, yerden öperek alan bir kültürden geldiğimizi nasıl açıklayacağız?**

Kitapların yakılması ve sanat eserlerinin tahrip edilmesi o kadar güçlü bir barbarlık simgesi ki, tarihe mal olan bu olayların kütü kokusunu, kütüphaneciler her zaman burunlarında hissedeceklerdir. Yakılan bu iki kütüphanemizden, Siirt İl Halk Kütüphanesi, geçici olarak küçük bir mekânda hizmet verme çabası içerisinde. Geçen hafta Şırnak Kütüphane Müdürü Nedim Şener ile tekrar görüştüm. Maalesef kütüphane henüz açılabilmiş değil. Kütüphane müdürünün söylediği bir cümleyi sizinle paylaşmak istiyorum. Kendisi, Kütüphane Haftası kapsamında Türkiye genelinde düzenleyeceğimiz okuma etkinliği için; “Başkanım yazınızı aldım fakat bu sene okuma etkinliğini yapamayacağız kusura bakmayın” dedi. Yaşama mücadelesi veren Şırnak halkının canı sağ olsun, seneye yaparız inşallah. Bu vesile ile “profesörümüz kızacak ama”, “insan okur” teması ile bu sene 5.sini yapacağımız okuma etkinliğinin 30 Mart 2016 Çarşamba günü Valilikler tarafından izin verilen illerde 12.30 ile 13.00 saatleri arasında yapılacağını hatırlatmak isterim.

Değerli Konuklar,

Geçtiğimiz yıl, bir taraftan kütüphaneler yakılırken, diğer taraftan da Gaziantep 3. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından aralarında Hasan Cemal’in ve Tuğçe Tatarı’nın kitaplarının da olduğu birçok kitaba toplatma kararı verilmesi, düşünce ve yayınlama özgürlüğü konusunda hala sıkıntılarımızın olduğunu göstermektedir. Oysa insanlık tarihi bize kitap yakarak, yasaklayarak ve okumaya engel çıkartarak bir yere varılmadığını göstermiştir. Kitaplar dünyasında bunlar yaşanırken yine geçtiğimiz yıl Yaşar Kemal, Fikret Otyam, Sennur Sezer, Çetin Altan ve Umberto Eco gibi Türk ve dünya edebiyatının usta yazarlarını kaybettik. Kütüphanelerimizi ve kafalarımızı zenginleştiren usta kalemler, kütüphanelerimizi ve bizleri eksilterek aramızdan ayrıldılar. Mekânları cennet olsun.

Değerli Konuklar,

Kamuoyuyla da paylaştığımız gibi geçtiğimiz Ocak ayında yeni Kültür Bakanımız Sayın Mahir Ünal ile görüştük. Halk kütüphanelerine geçtiğimiz yıllar da yeterli sayıda kütüphaneci atanmadığı, bu nedenle halk kütüphanelerinde çalışan kütüphaneci sayısının çok yetersiz olduğu ve kapalı kütüphanelerin kamuoyu nezdinde kütüphane imajını olumsuz etkilediğini ifade ederek, kapalı kütüphanelerin bir an önce hizmete açılmasının ve mevcut kütüphane sayısının artırılmasının gerekliliği Sayın Bakan’a iletilmiştir. Sayın Bakan ise kapalı kütüphanelerin neden kapalı olduğunun araştırıldığını, hedeflerinin tüm ilçelerde kütüphane açmak olduğunu, 250 kütüphaneci kadrosu açılacağını ifade etmişlerdir. Sayın Bakanımızın bize ilettiği bu güzel dileklere katılıyor ve bir an önce uygulamaya geçilmesini temenni ediyoruz.

Yine geçtiğimiz aylarda Milli Eğitim Bakanı ve Bakan Yardımcısı ile görüşmelerimiz oldu. Yıllardır okul kütüphanelerinin yokluğundan yakındığımız bir süreçte Milli Eğitim Bakanlığının kendisine bağlı okullarda Z-Kütüphane kurma çalışmalarını desteklediğimizi ve kütüphaneci olmadan bu kütüphanelerin eğitim sistemi içerisinde gerçek işlevlerini yerine getiremeyeceğini ilettik. Eğer ülke olarak “nasıl düşüneceğini” öğreten bir eğitim sistemi hedefliyorsak ki hedefimiz bu olmalı, bu durumda eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası olan kütüphaneleri, biran önce tüm okullarımızda hayata geçirmeliyiz. Aksi takdirde düşünme yeteneğini kullanmak yerine, başkaları tarafından yönlendirilen bir toplum olmaktan öteye gidemeyiz.

Değerli Konuklar,

Üniversite kütüphanelerimizin birçoğunda meslek mezunu yönetici olmadığı gibi, artık üniversitelerde de her rektör değişikliğinde görevden alınan meslektaşlarımızla karşılaşmaktayız. Diğer taraftan Vakıf Üniversitelerinde çalışan meslektaşlarımızın yoksulluk sınırında çalıştırılması tüm çabamıza rağmen önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır.

Değerli Konuklar

Hemen hemen her Kütüphane Haftasında o yıl içerisinde yaşanmış, mesleğimizi ilgilendiren önemli konuları açılış konuşmalarında gündeme getiririz. Görevden alınmalar konusu kamuoyu açısından adeta bıkkınlık vermiş bir duruma gelmiş olsa da Milli Kütüphane ve Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü'nde üst düzey yönetici olarak sadece birer meslektaşımızın kaldığını buradan söylememek hem mesleğimize hem de meslektaşlarımıza karşı yapılmış en büyük haksızlık olacağına inanıyorum.

Değerli Konuklar,

Derneğimizle ilgili bir iki konuya daha değinmek istiyorum. Mesleğimizin ve dünyanın en eski süreli yayınlarından olan, bilimsel ve mesleki iletişimimizin odak noktası *Türk Kütüphaneciliği* dergisi 2015 yılı itibarıyla Web of Science (WOS) veri tabanında dizinlenmeye başlamıştır. Editörümüz Mehmet Tayfun Gülle'nin şahsında emeği geçen tüm editöryal grubundaki arkadaşlarıma, hakemlerimize ve yazarlarımıza teşekkür ediyorum. Mesleğimizin son yıllardaki en önemli uluslararası başarılarından biri olan bu gelişmeyi ve sonrasında izlenecek yeni yol haritasını siz meslektaşlarımızla birlikte konuşmak amacıyla 15 Nisan 2016 tarihinde Ankara Üniversitesi Tandoğan Yerleşkesi 100. Yıl Salonunda “Türk Kütüphaneciliğinde Yeni Bir Dönemeç” konulu bir forum düzenleyeceğiz. Forumun olası sonuçlarına göre bu yılın sonbahar aylarında İstanbul'da forumun ikinci ayağını düzenlemeyi tasarladığımızı paylaşıırken bu vesile ile foruma katılımlarınızdan mutluluk duyacağımızı belirtmek isterim.

Her yıl Kütüphane Haftalarında Geleneksel olarak verdiğim En Başarılı Kütüphane ödülleri bu sene;

- **Teknolojiyi en iyi kullanan Kütüphane Ödülünü;** Diyarbakır ve Bilecik İl Halk Kütüphaneleri
- **En İyi Halkla İlişkiler Ödülünü;** Manisa İl Halk Kütüphanesi ve Diyarbakır Ergani İlçe Halk Kütüphanesi
- **En Yenilikçi Kütüphane Ödülünü;** Gebze İlçe Halk Kütüphanesi almaya hak kazanmışlardır.

Meslektaşlarımızı tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum. Yine bu sene ilk defa kütüphanelerden aldığımız okuyucu istatistikleri sonucu 2015 yılında en çok okunan kitapları tespit ettik. Buna göre Yapı Kredi Yayınlarından Sebahattin Ali'nin *Kürk Mantolu Madonna* ve Epsilon Yayınlarından *Saftirik Greg'in Günlüğü* adlı kitaplar kütüphanelerde 2015 yılının

en çok ödünç alınan kitapları olmuştur. Kitapların yayınevi de temsilcileri aramızda kendilerini tebrik ediyoruz.

Konuşmamı 52.Kütüphane Haftası'na destek olan Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği'ne, Okul Kütüphanecileri Derneği'ne, Ankara Üniversitesi'ne, Goethe Enstitüsü'ne, haftamızın sponsorlarına ve hafta boyunca görev alacak olan tüm öğrenci arkadaşlarıma teşekkür ederek tamamlıyor, haftanın ülkemize, dünyaya barış ve güzellikler getirmesini can-ı gönülden diliyorum.

Ali Fuat KARTAL
Türk Kütüphaneciler Derneği
Genel Başkanı
28 Mart 2016